

SZÉNHIDROGÉNIPARI TECHNOLÓGIA

Prof. Dr. Hancsók Jenő, D.Sc.

hancsoj@almos.uni-pannon.hu

Pannon Egyetem

MOL Ásványolaj- és Széntechnológiai Intézeti Tanszék

BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kar

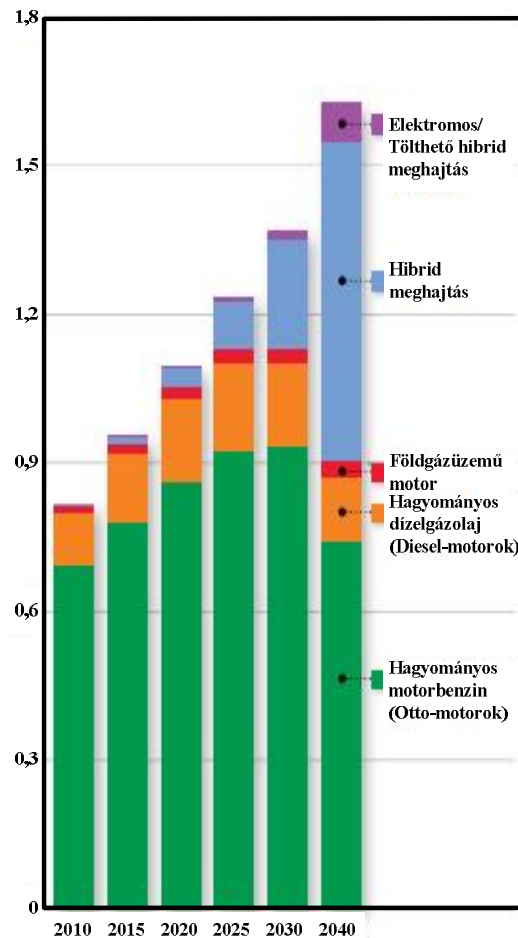
2019. Október 17.

SZEMÉLYGÉPJÁRMŰVEK ELTERJEDÉSÉNEK ALAKULÁSA MEGHAJTÁSI MÓDOK SZERINT, VILÁG

10⁹ személygépjármű

Exxon Mobil: "The Outlook for Energy: A View to 2040", 2014

Motorbenzinekkel szemben támasztott minőségi követelmények (MSZ EN:2012+A1:2017) I.

Jellemzők	Követelmények	Vizsgálati módszer
Kísérleti oktánszám, RON, legalább	95,0 / 98,0	prEN ISO 5164
Motoroktánszám, MON, legalább	85,0 / 88,0	prEN ISO 5163
Ólomtartalom, mg/l, legfeljebb	5	prEN 237
Sűrűség 15°C-on , kg/m ³	720 - 775	MSZ EN ISO 3675 MSZ EN ISO 12185
Kéntartalom , mg/kg, legfeljebb	150 (2004.12.31-ig)	MSZ EN ISO 20846 MSZ EN ISO 20847
	50,0 (2008.12.31-ig)	MSZ EN ISO 20884
Mangántartalom, mg/l, legfeljebb	10,0 (2009.01.01-től)	MSZ EN ISO 20846 MSZ EN ISO 20884
2013.12.31.-ig	6,0	EN 16135
2014.01.01.-től	2,0	EN 16136
Oxidációs stabilitás, perc, legalább	360	MSZ EN ISO 7536
Gyantatartalom (oldószerrel módosított), mg/100 cm ³ , legfeljebb	5	MSZ EN ISO 6246
Rézlemez-korrózió (3 óra, 50°C), fokozat	1. osztály	MSZ EN ISO 2160
Külső megjelenés	tiszta és átlátszó	szemrevételezés

Motorbenzinekkel szemben támasztott minőségi követelmények (MSZ EN:2012+A1:2017) II.

Jellemzők	Követelmények	Vizsgálati Módszer
Szénhidrogének csoportösszetétele^c: - Olefintartalom , % (V/V), legfeljebb - aromásanyag-tartalom, % (V/V), legfeljebb	18,0 42,0 (2004.12.31-ig) 35,0	ASTM D 1319 prEN 14517
Benzoltartalom^c , % (V/V), legfeljebb	1,00	MSZ EN 12177 MSZ EN 238 prEN 14517
Oxigéntartalom^c, % (m/m), legfeljebb	2,7 (2011.06.30-ig) 3,7	MSZ EN 1601 MSZ EN 13132
Oxigéntartalmú szerves vegyületek: % (V/V), legfeljebb		
-metanol	3,0	
-etanol	5,0 (2011.06.30-ig) 10,0	
-izopropilalkohol	10,0	MSZ EN 1601
-izobutilalkohol	10,0	prEN 13132
-tercier-butilalkohol	7,0	
-éterek (5 vagy nagyobb szénatomszámúak)	15,0	
-egyéb oxigéntartalmú szerves vegyületek	10,0	

Dízelgázolajokkal szemben támasztott minőségi követelmények (MSZ EN 590:2013+A1:2017) I.

Jellemzők	Követelmények	Vizsgálati módszer
Cetánszám	51,0	MSZ EN ISO 5165
Cetánindex	46,0	MSZ EN ISO 4264
Sűrűség 15°C-on, kg/m ³	820-845	MSZ EN ISO 3675 MSZ EN ISO 12185
Többgyűrűs szénhidrogének, %(m/m), legfeljebb	11,0 (2010-ig) 8,0	MSZ EN 12916
Kéntartalom, mg/kg, legfeljebb	350 (2004.12.31-ig) 50,0 (2008.12.31-ig)	MSZ EN ISO 20846 MSZ EN ISO 20847 MSZ EN ISO 20884
	10,0	MSZ EN ISO 20846 MSZ EN ISO 20884
Mangántartalom, mg/l, legfeljebb		
2013.12.31.-ig	6,0	prEN 16576
2014.01.01.-től	2,0	
Lobbanáspont, °C, felett	55	MSZ EN ISO 2719
Kokszosodási maradék, % (m/m), legfeljebb (10%-os lepárlási maradékból)	0,30	MSZ EN ISO 10370

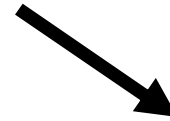
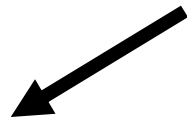
Dízelgázolajokkal szemben támasztott minőségi követelmények (MSZ EN 590:2013+A1:2017) II.

Jellemzők	Követelmények		Vizsgálati módszer
Hamutartalom, % (m/m), legfeljebb	0,01		MSZ EN ISO 6245
Víztartalom, mg/kg, legfeljebb	200		MSZ EN ISO 12937
Összes szennyeződés, mg/kg, legfeljebb	24		MSZ EN 12662
Rézlemez-korrózió (3 óra, 50°C), fokozat	1. osztály		MSZ EN ISO 2160
Oxidációs stabilitás, g/cm ³ , legfeljebb	25		MSZ EN ISO 12205
Kenőképeség, a korrigált kopási bemarkódás átmérője (wsd 1,4) 60°C-on, mm, legfeljebb	460		MSZ EN ISO 12156-1
Kinematikai viszkozitás 40°C-on, mm ² /s	2,00-4,50		MSZ EN ISO 3104
Desztilláció 250°C-nál átdesztillált, % (v/v), legalább, legfeljebb 350°C-nál átdesztillált, % (v/v) 95% (v/v) átdesztillált hőmérséklete, °C, legfeljebb	85	<65 360	MSZ EN ISO 3405
Zsír-sav-metil-észter (FAME) tartalom, % (v/v), legfeljebb	7,0		MSZ EN 14078

MOTORBENZINEK

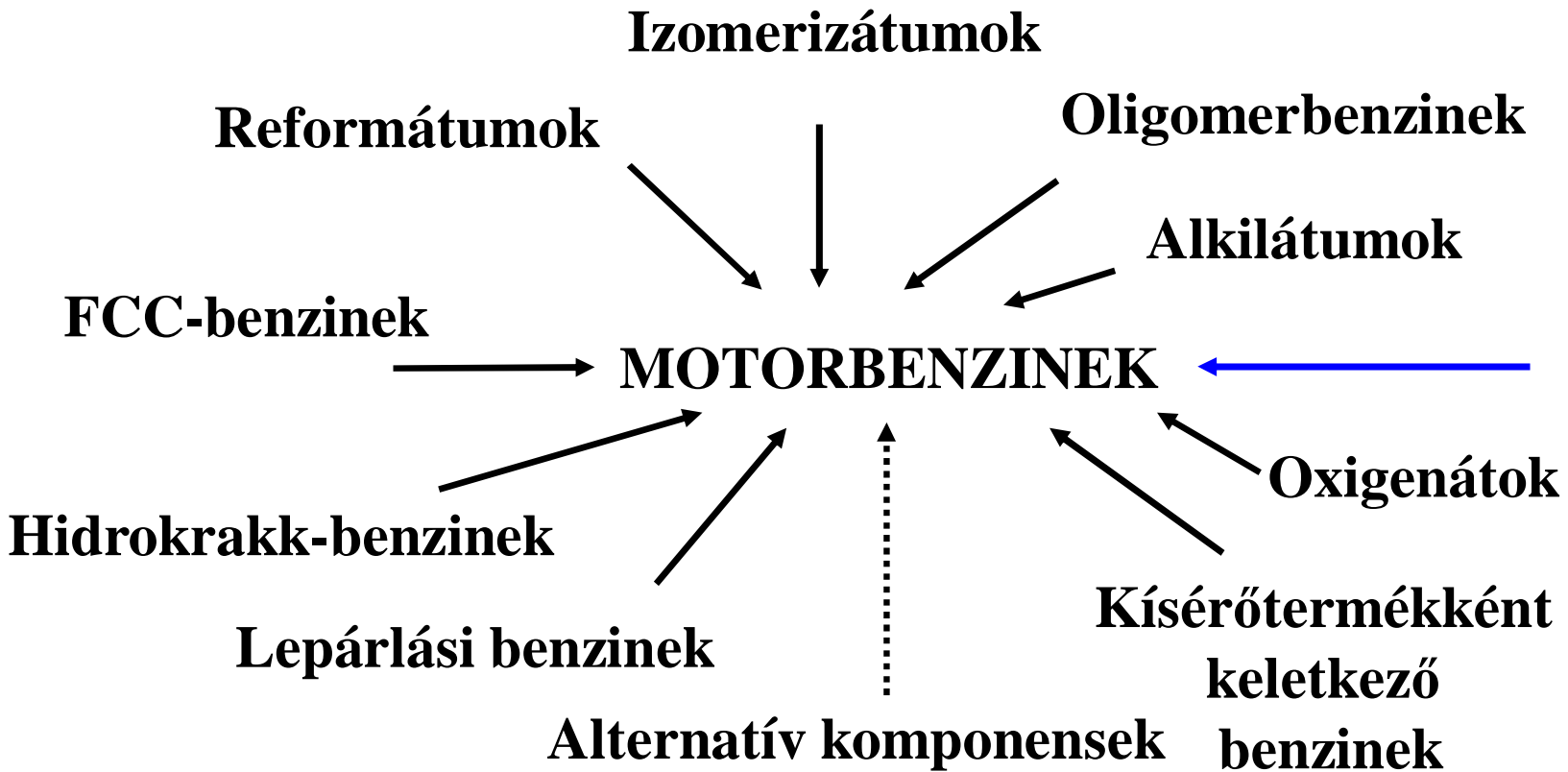
KEVERŐKOMPONENSEK

ADALÉKOK

MOTORBENZINEK

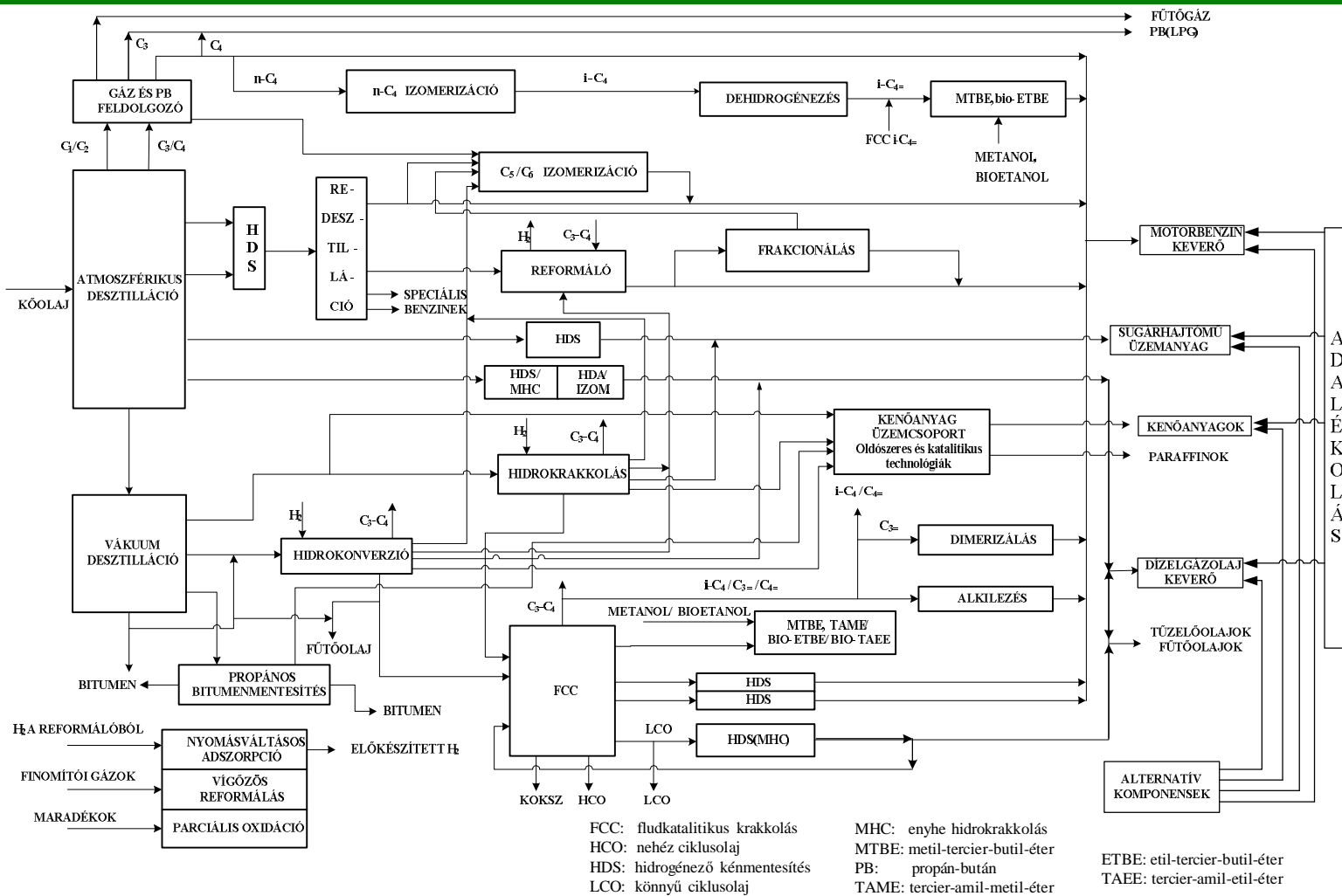
KEVERŐKOMPONENSEK

KORSZERŰ KŐOLAJFINOMÍTÓ BLOKKVÁZLATA

ALKILEZÉS

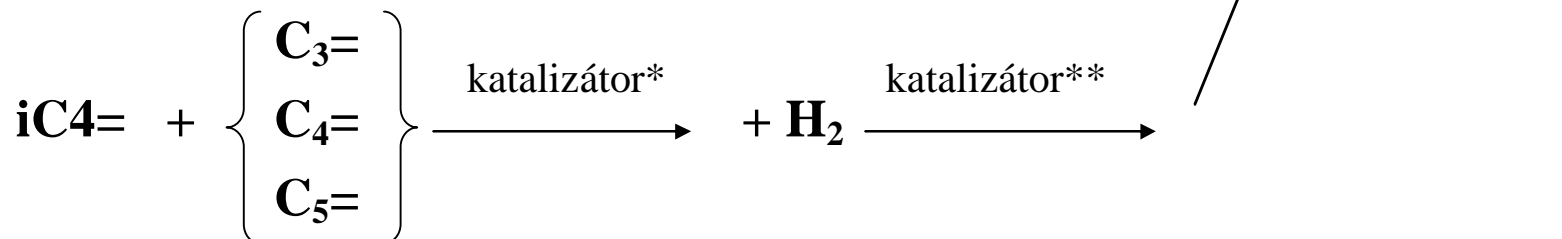

AZ ALKILEZÉS KÉMIÁJA

Közvetlen eljárások

Közvetett

*katalizátor: foszforsav szilárd hordozón, savas ioncserélő gyanták

**katalizátor: olefin hidrogénező (pl. Pd/Al₂O₃, NiMo/Al₂O₃)

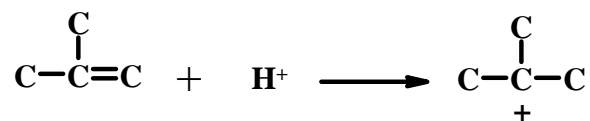
AZ ALKILEZÉS KÉMIÁJA

Reakciók

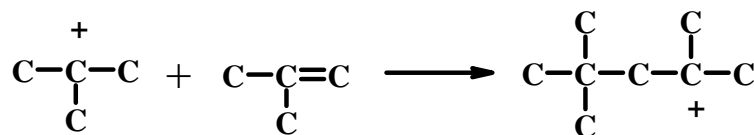
Tercier karbéniumionon keresztül láncméchanizmussal

Iniciáló lépés

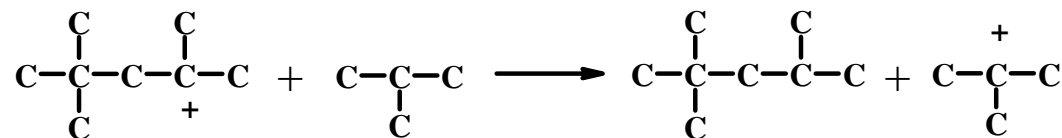
pl. proton addíciója izobuténre erős sav jelenlétében

Addíciós lépés

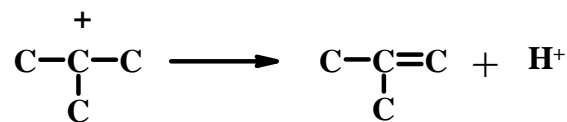

Lánctovábbító reakció

2,2,4-TMP

Lánctörő reakció

AZ ALKILEZÉS TERMODINAMIKÁJA

Exoterm reakciók

(-630)-(-480) kJ/kg alkilátum (az olefintől függően)

A nagyobb oktánszámú C₇-C₈ izoparaffinok képződésének kedvező hőmérséklet:

n kb. 10°C (H₂SO₄)

n kb. 35°C (HF)

Magasabb hőmérséklet → polimerizációs reakciók →
fp.-tartomány nő → KOSZ csökken

AZ ALKILEZÉS MŰVELETI PARAMÉTEREI

Paraméterek	HF	H ₂ SO ₄	Szilárd sav
Reaktorhőmérséklet, °C	25-45	6-10	100-250
Nyomás, bar	20	15	20-50
Izobután:olefin arány, térf./térf.	15-20	10-15	5-8
Savkoncentráció, %	58-90	98-99	-
Sav a keverékben, %	50-70	50-75	-
Savfogyás, kg/t alkilátum	0,4-0,7	35-150	-

Egyik fő cél: az olefinek egymás közötti reakcióinak visszaszorítása

AZ ALKILEZÉS TERMÉKEI ÉS AZOK FŐBB JELLEMZŐI

○ TERMÉKEK

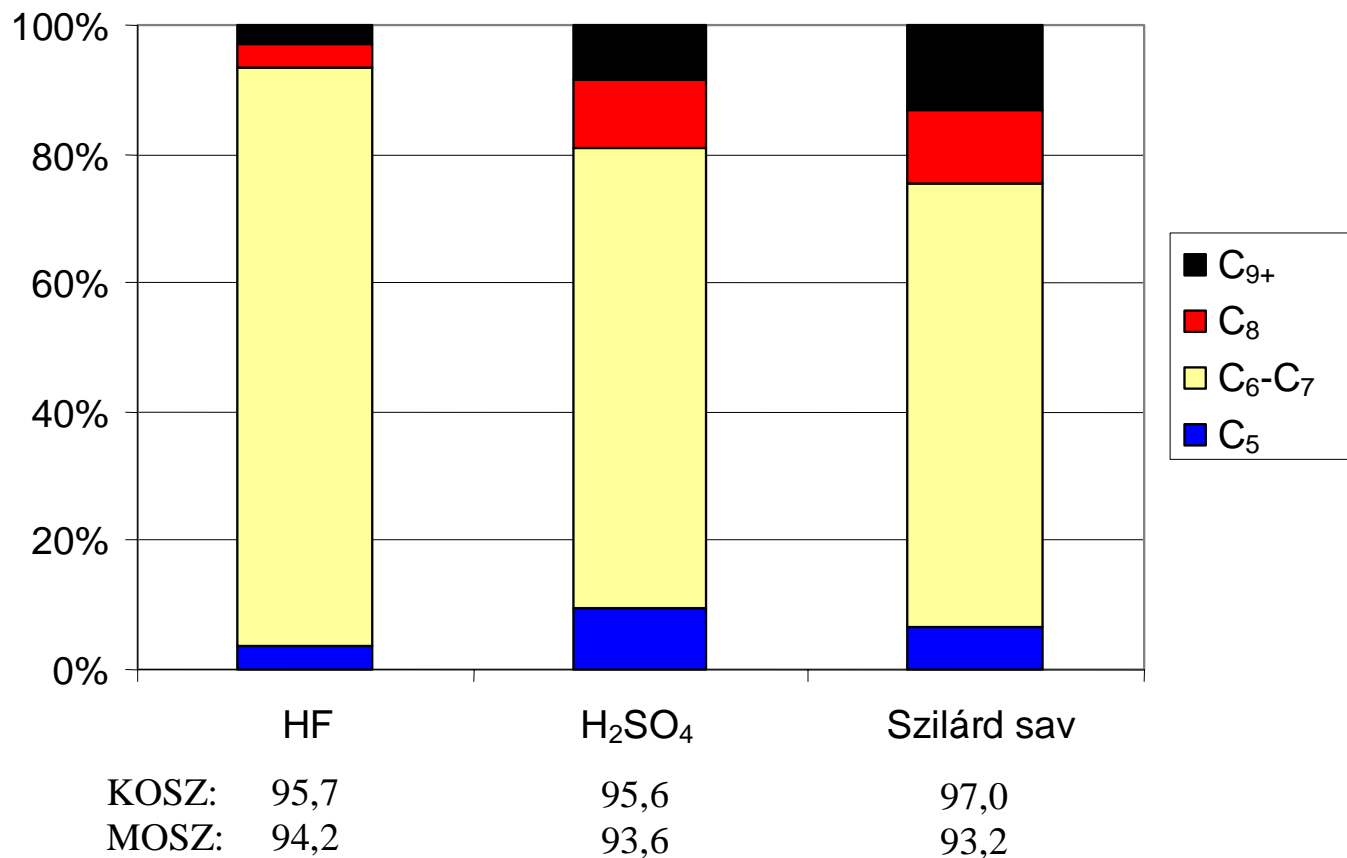
- n izoparaffinok, amelyek szénatomszáma általában az izoparaffinok és olefin szénhidrogének szénatomszámának összege

○ KITŰNŐ KEVERŐKOMPONENSEK

- n aromás à 0
- n olefin à < 0,1%
- n jó gőznyomás
- n nagy KOSZ (≥ 93)
- n kis szenzibilitás [+1 (-) +4]

KÜLÖNBÖZŐ KATALIZÁTOROKKAL NYERT ÁTLAGOS ALKILÁTUM-ÖSSZETÉTELEK ÉS OKTÁNSZÁMOK

INDIREKT ALKILEZÉS

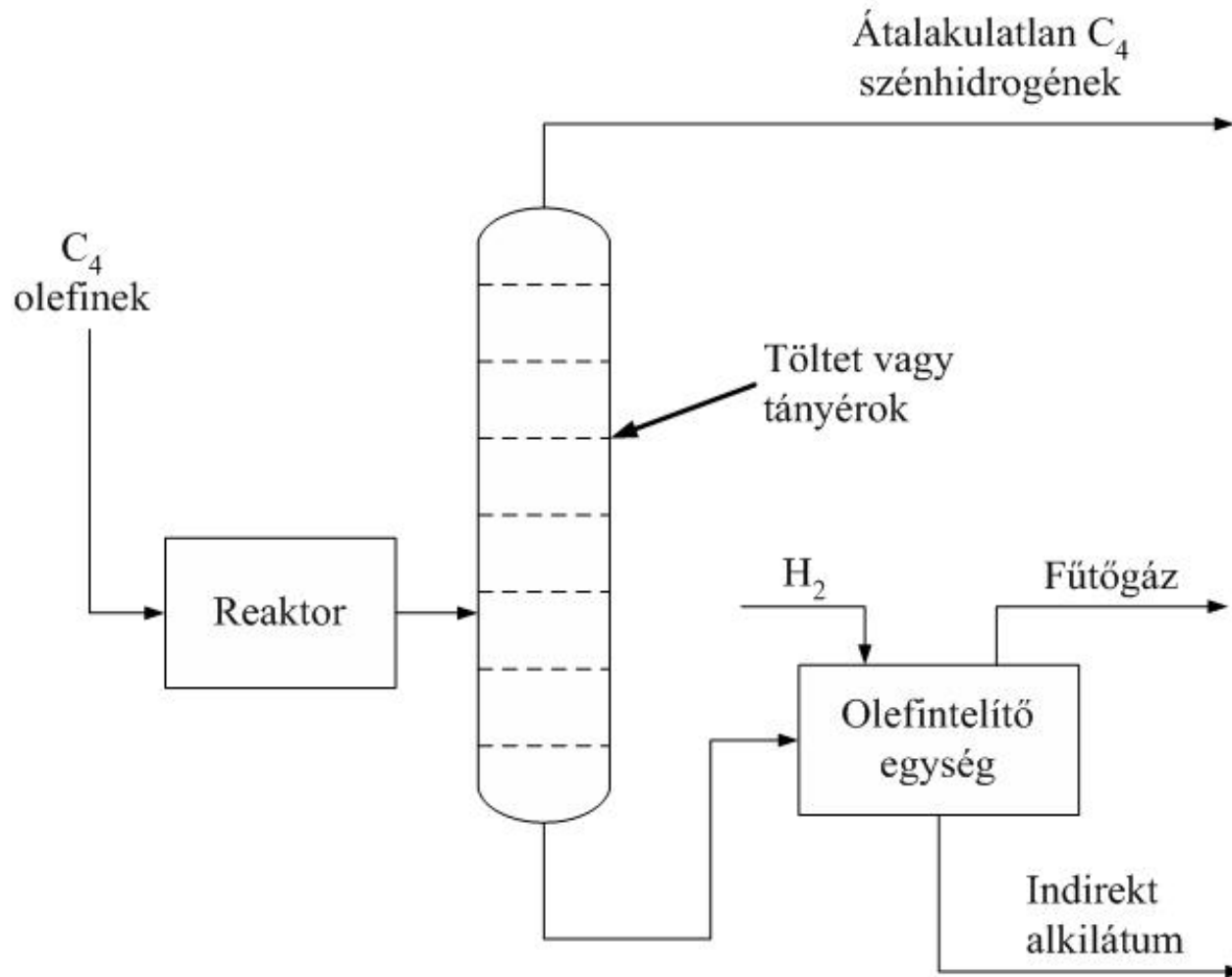

IZOBUTILÉN ÉS KÜLÖNBÖZŐ BUTILÉNEK OLIGEMRIZÁCIÓJA, MAJD HIDROGÉNEZÉSE SORÁN NYERT IZOOKTÁNOK OKTÁNSZÁMAI

Izobutilén reakciója	Izooktán izomerje	KOSZ	MOSZ
1-buténnel	2,2-dimetil-hexán	72,0	77,5
1-buténnel	2,3-dimetil-hexán	71,3	78,9
2-buténnel	2,3,4-trimetil-pentán	102,5	95,9
2-buténnel	2,3,3-trimetil-pentán	106,0	99,4
2-buténnel	2,2,3-trimetil-pentán	109,6	99,9
izobutilénnel	2,2,4-trimetil-pentán	100,0	100,0

SAVAS IONCSERÉLŐ GYANTA KATALIZÁTORT ALKALMAZÓ INDIREKT ALKILEZÉS ELVI VÁZLATA

OLIGOMERIZÁCIÓ

OLIGOMERIZÁCIÓ

BENZINKEVERŐ KOMPONENSEK

propén ill. butének dimerizálásával

SUGÁRHAJTÓMŰ- ÉS/VAGY DÍZELGÁZOLAJ KEVERŐKOMPONENSEK

propén, butének, pentének oligomerizálásával

PETROLKÉMIAI ALAPANYAGOK

- C₇-C₉ egyenesláncú olefinek (alkoholgyártás)
- nagytisztaságú könnyű olefinek (pl. etilén → 1-butén → 1-oktén)

ALAPANYAGOK ÉS ELŐKÉSZÍTÉSÜK

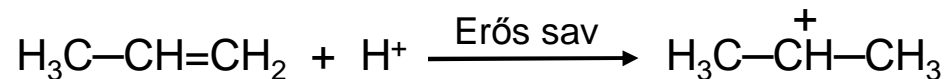
- **Alapanyagok**
  - n **FCC C₃-C₄-C₅ olefinjei**
  - n **termikus krakkolás (viszkozitástörés, kokszolás) könnyű olefinjei**
  - n **vízgőzös pirolízis C₃-C₄-C₅ olefinjei**

- **Előkészítés**
  - n **kén-hidrogén kivonása: alkanol-aminnal**
  - n **merkaptánok kivonása: lúgos mosással**
  - n **ammónia és egyéb bázikus vegyületek eltávolítása vizes mosással**

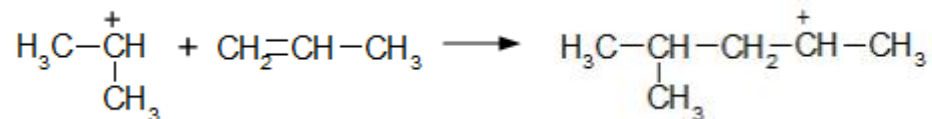
AZ OLEFINOLIGOMERIZÁCIÓ MECHANIZMUSA

Karbénium intermediereken keresztül. Ez olefin és erős sav közötti reakciókban képződik.

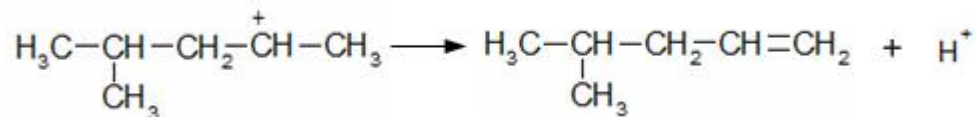
PROPÉN JAVASOLT DIMERIZÁCIÓS SÉMÁJA

Ez nagyon reakcióképes és gyorsan reagál egy másik propén molekulával egy újabb karbéniumiont képezve

Protonleadás egy propénmolekulának

**A butének, ill. propén-butén elegyekből hasonlóan C₇ és C₈ olefinek képződnek
További addíciós reakcióval C₉, C₁₂, C₁₆ stb. olefinek képződhetnek.**

A KATALITIKUS OLIGOMERIZÁLÁS TERMODINAMIKÁJA

**EXOTERM REAKCIÓK (-920 ill. -1450 kJ/kg
butén ill. propén)**

A REAKCIÓELEGY HŰTÉSE SZÜKSÉGES

AZ OLIGOMERIZÁLÁS KATALIZÁTORAI

- **heterogén katalitikus eljárások**
  - n foszforsav inert hordozón (pl.: SiO_2)
  - n zeolitok
  - n ioncserélő gyanták

- **homogén katalitikus eljárások**
  - n nikkel- és titán-koordinációs komplex + alumínium-alkil
  - n ionfolyadékok (van heterogénkatalizátorra is javaslat)

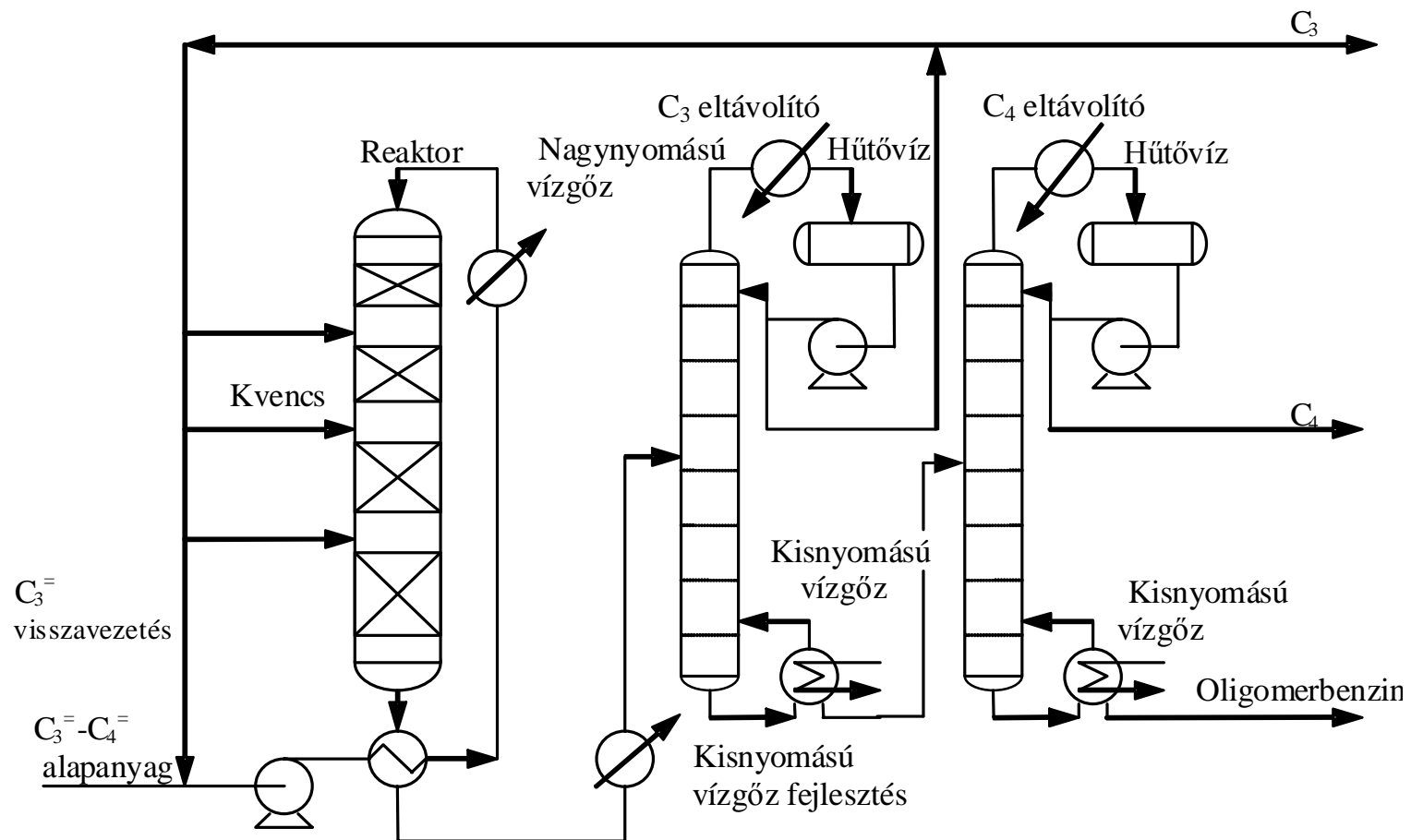

HETEROGÉNKATALITIKUS ELJÁRÁSOK

HŐMÉRSÉKLET	150-200°C
NYOMÁS	10-70 bar

A OLIGOMERBENZIN GYÁRTÁS VÁZLATA (SZILÁRD KATALIZÁTORON)

A KATALITIKUS POLIMERIZÁLÁS HOZAM ÉS TERMÉKMINŐSÉG ADATAI

ALAPANYAG	Érték
Propén, %	21,4
Butének, %	36,3
OLIGOMERBENZIN	
Hozam, %	52,9
Sűrűség, g/cm³	0,735
KOSZ	95,5
MOSZ	84,5

OXIGÉNTARTALMÚ VEGYÜLETEK

OXIGÉNTARTALMÚ VEGYÜLETEK

Alkoholok

Éterek

ÉTER TÍPUSÚ MOTORBENZINKEVERŐ KOMPONENSEK

Jellemzők	MTBE	ETBE	TAME
Forráspont, °C	55,2	71,7	86,1
Lobbanáspont, °C	-28	-19	-11
Oxigéntartalom, %	18,2	15,7	15,7
Kísérleti oktánszám (KOSZ)	118	118	110
Motoroktánszám (MOSZ)	100	102	97
Vízoldhatóság			
komp. a vízben, v/v %	4,3	2,0	0,6
víz a komp.-ben, v/v %	1,4	0,6	0,6

IZOBUTILÉN-TARTALMÚ SZÉNHIDROGÉN ÁRAMOK

- **Katalitikus krakkolás (15%)**
- **Vízgőzös pirolízis (45%)**
- **Izobután dehidrogénezése (48%)**
- **n-butének izomerizációja (17%)**
- **Fischer-Tropsch szintézis C₄ frakciója (12 – 20%)**

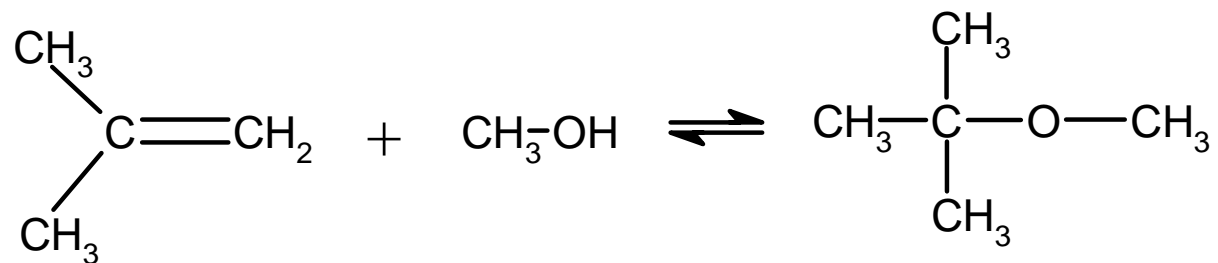
( ) – izobutilén tartalom

MTBE SZINTÉZIS

Katalizátor: savas ioncserelő gyanta

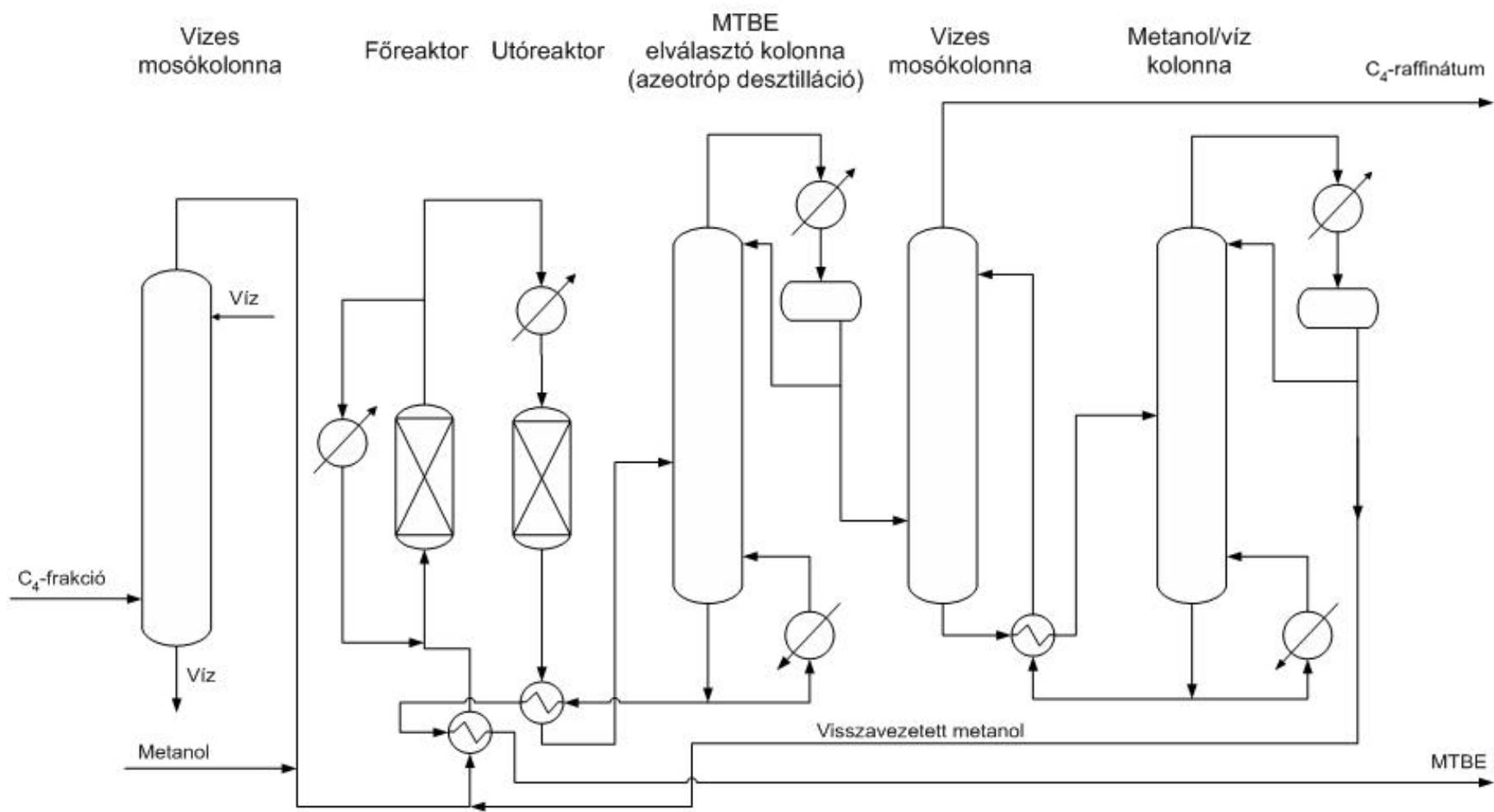
Exoterm reverzibilis reakció (-37 kJ/mol)

Műveleti paraméterek

- n metanol/izobutilén molarány: 1,1-1,2:1
- n hőmérséklet: 50-90°C a fő reakciótérben, illetve 40-60°C a befejező reakciótérben
- n nyomás: 7-20 bar
- n térsebesség: 4-6 h⁻¹

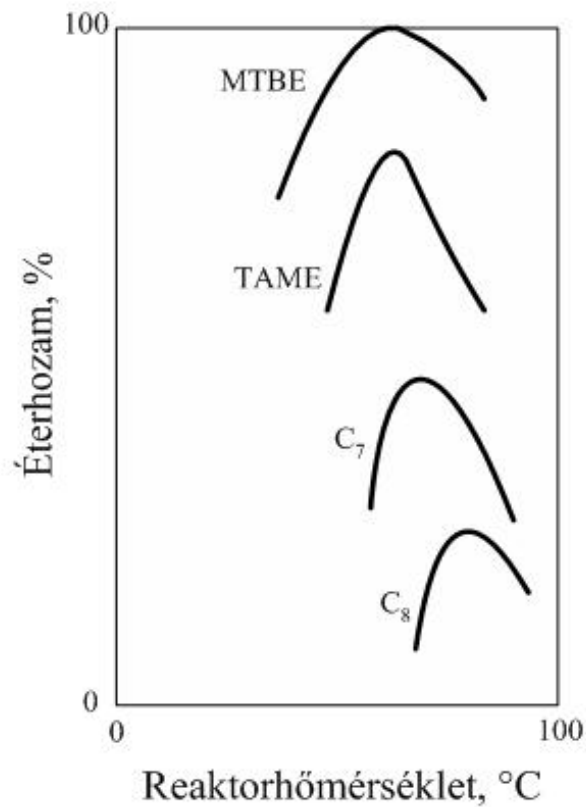
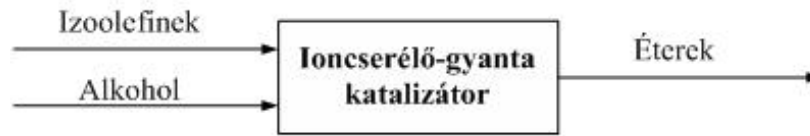

A HAGYOMÁNYOS MTBE SZINTÉZIS ELVI VÁZLATA

ÉTEREK ELŐÁLLÍTÁSA

KÖNNYŰBENZIN IZOMERIZÁCIÓ

KÖNNYŰBENZIN (KB) IZOMERIZÁTUMOK FORRÁSAI

**KÖNNYŰBENZINEK (kb. 25-40/45-82°C)
IZOMERIZÁZÁLÓ ELJÁRÁSAINAK TERMÉKEI**

**KÖNNYŰBENZINEK: C₅-C₆ szénhidrogének (<2% C₇)
à továbbiakban C₅/C₆ frakció**

IZOMERIZÁCIÓ FOGALMA

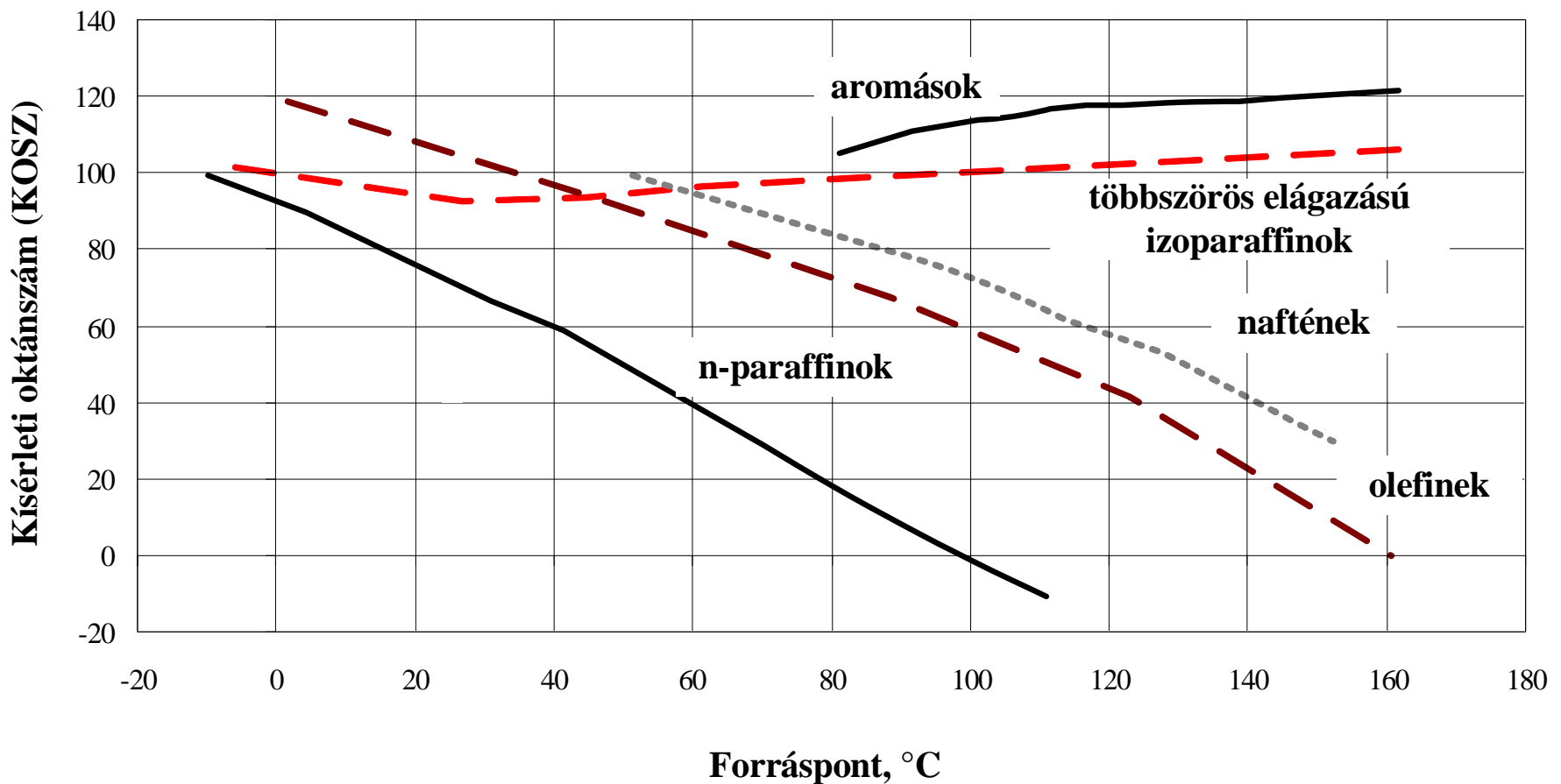
C₅/C₆ FRAKCIÓK IZOMERIZÁLÁSÁNAK CÉLJA

- nagy oktánszámú könnyűbenzin frakciók előállítása (ΔKOSZ: 26-56 egység)
- olykor izopentán előállítása izoprén-gyártás alapanyagául

KÜLÖNBÖZŐ SZÉNHYDROGÉNEK OKTÁNSZÁMÁNAK ÉS FORRÁSPONT-TARTOMÁNYÁNAK ÖSSZEFÜGGÉSE

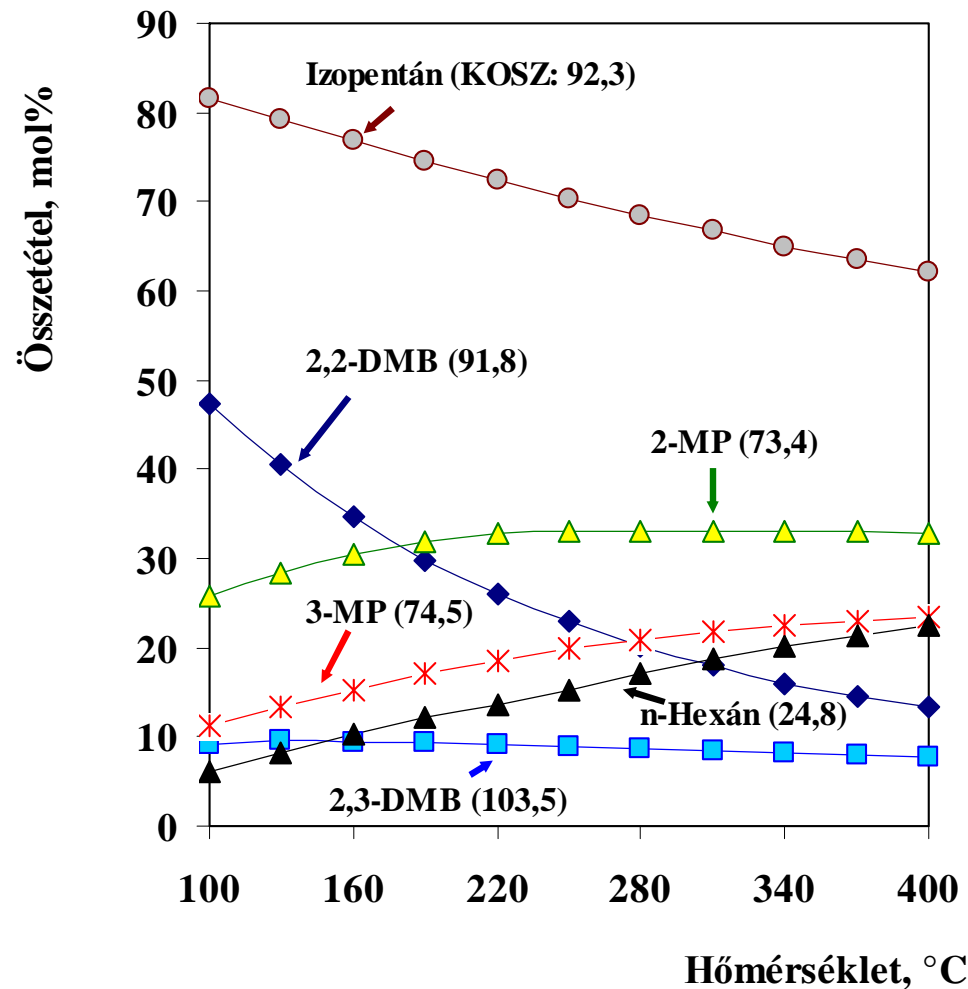
A C₅/C₆ PARAFFINOK IZOMERIZÁLÁSÁNAK TERMODINAMIKÁJA

Paraffin szénhidrogén	Reakcióhő (25°C), kJ/mol
n-pentánból	
2,2-dimetil-propán	-19,93
2-metil-bután	-8,04
n-hexánból	
2,2-dimetil-bután	-18,39
2,3-dimetil-bután	-10,59
2-metil-pentán	-7,12
3-metil-pentán	-4,44

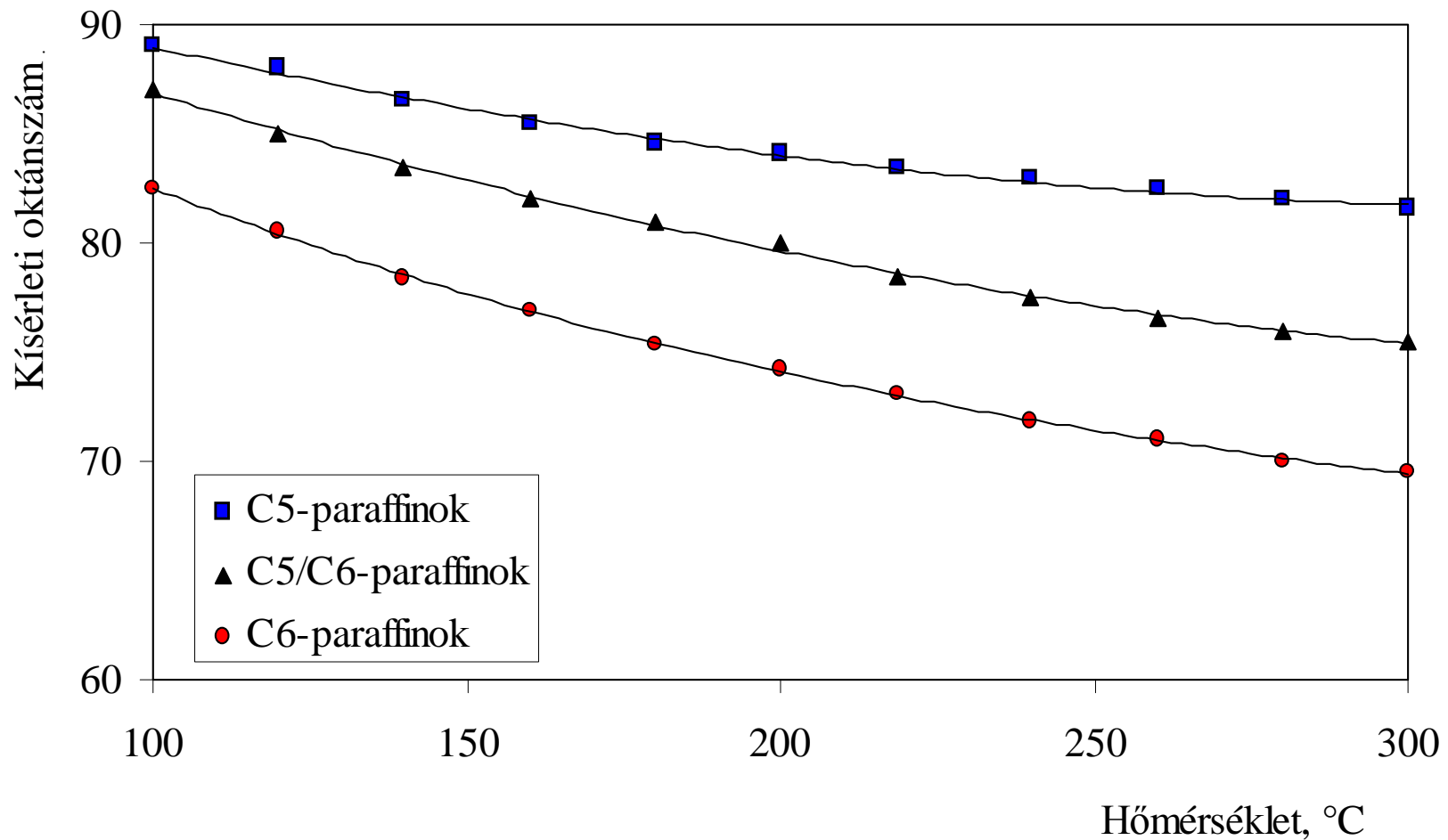

AZ IZOPENTÁN ÉS A HEXÁN IZOMEREK EGYENSÚLYI KONCENTRÁCIÓJA

A C₅ ÉS/VAGY C₆ NYÍLTLÁNCÚ PARAFFINOK EGYENSÚLYI ELEGYEINEK KÍSÉRLETI OKTÁNSZÁMA

A C₅/C₆ PARAFFINOK IZOMERIZÁLÁSÁNAK KATALIZÁTORAI

HIDROIZOMERIZÁLÓ KATALIZÁTOROK

Kedvező aktivitás
hőmérséklete:

Magas

≥300°C
Pt(0,5-0,6)/g-Al₂O₃/F
F: 3-4%

Közepes

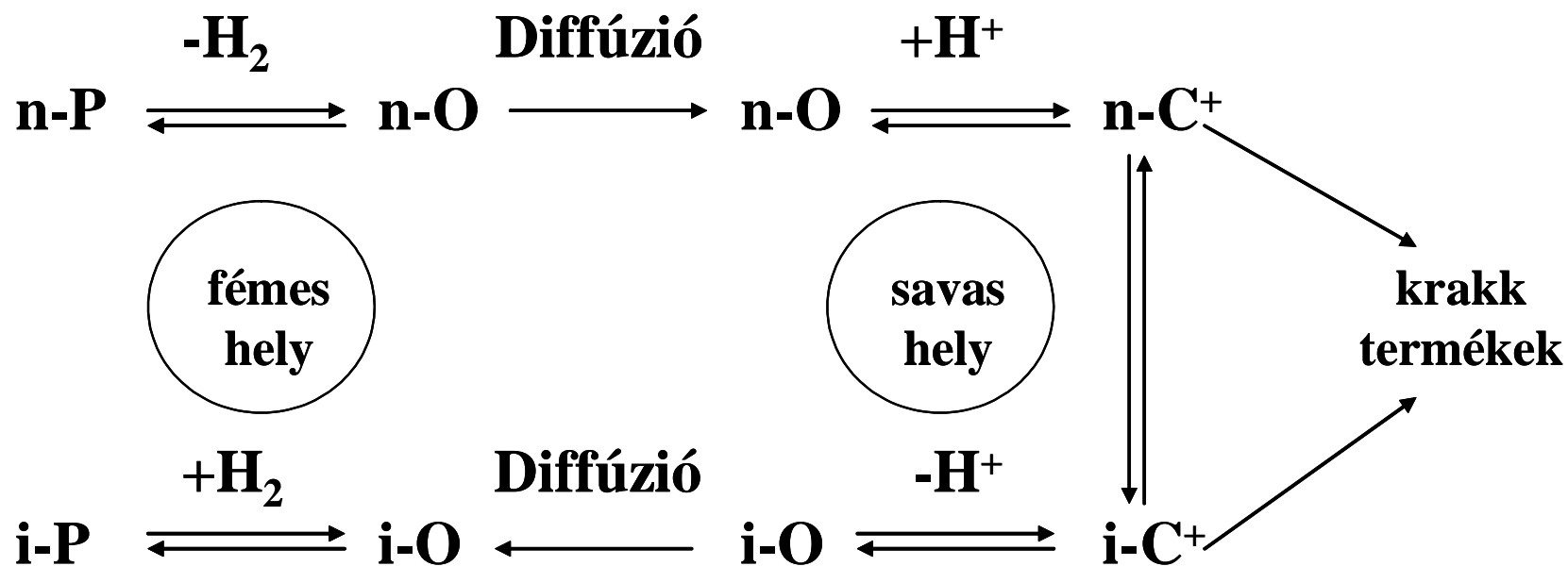
200°C-300°C
Pt(0,3-0,5)/H-Y zeolit
Pt(0,3-0,5)/H-Mordenit

Alacsony

≤200°C
Pt(0,3-0,4%)/Al₂O₃/klór (7-10%)
Pt/szulfátózott fénoxid
Vegyes fénoxid

AZ n-C₅/n-C₆-PARAFFINOK IZOMERIZÁLÁSÁNAK ÁLTALÁNOS (KLASSZIKUS) MECHANIZMUSA KÉTFUNKCIÓS KATALIZÁTOROKON

n-P: n-paraffin; n-O: n-olefin; n-C⁺: n-karbénium-ion;
i-C⁺: izo-karbénium-ion; i-O: izo-olefin; i-P: izo-paraffin

IZOMERIZÁLÓ ELJÁRÁSOK CSOPORTOSÍTÁSA

Üzemelési hőmérséklet szerint:

- n alacsony (kb. $\leq 200^{\circ}\text{C}$)
  - n közepes (kb. $200\text{-}300^{\circ}\text{C}$)
  - n magas hőmérsékletű ($>300^{\circ}\text{C}$) eljárások
- } 1990 után már csak
ilyeneket létesítettek

ALACSONY HŐMÉRSÉKLETŰ IZOMERIZÁLÓ ELJÁRÁSOK ELŐNYEI

- **Alapanyag- és energiatakarékosság ($\text{CO}_2 \downarrow$)**
- **Nagyobb izoparaffin-hozam**
- **Nagyobb oktánszám (2-5 egység)**
- **Kisebb hidrogénfelhasználás ($\text{CO}_2 \downarrow$)**

KATALITIKUS BENZINREFORMÁLÁS

A KATALITIKUS BENZINREFORMÁLÁS

- **CÉL:** nagy oktánszámú keverőkomponensek és/vagy egyedi aromások kinyerésére alkalmas termékelegyek előállítása
- **ALAPANYAGOK:** kéntelenített ($\leq 1 \text{ mg S/kg}$) lepárlási és/vagy hidrokrakkolásból és/vagy más technológiákból származó benzinfrakciók

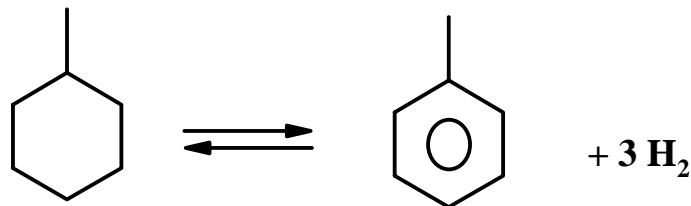

FŐREAKCIÓK I.

Dehidrogénezés

cikloparaffin → aromás

Hőszínezet
DH= +205 kJ/mol

sűrűség, g/cm³

0,7694

0,8669

KOSZ:

73,8

119,7

paraffin → olefin

DH= +90 kJ/mol

sűrűség, g/cm³

0,6838

0,7026

KOSZ:

0

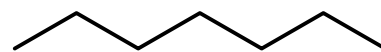
89,8

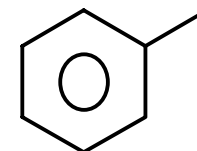
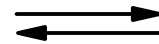
FŐREAKCIÓK II.

Dehidrociklizáció

sűrűség, g/cm³
KOSZ:

0,6838
0

DH= +238 kJ/mol

+ 4 H₂

0,8669
119,7

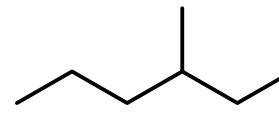
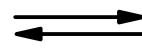
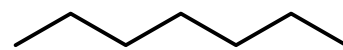
FŐREAKCIÓK III.

Izomerizáció

n-paraffin à i-paraffin

DH= -4,4 kJ/mol

sűrűség, g/cm³

0,6838

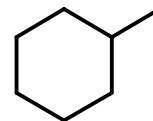
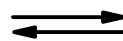
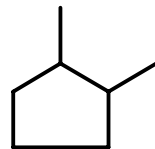
0,6871

KOSZ:

0

52,0

C5-cikloparaffin à C6-cikloparaffin

sűrűség, g/cm³

0,7913

0,7694

KOSZ:

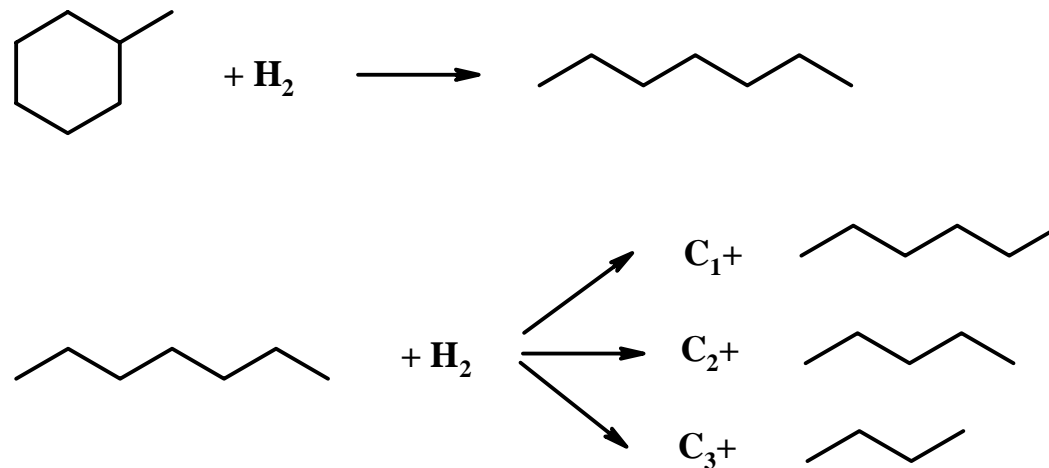
100,4

73,8

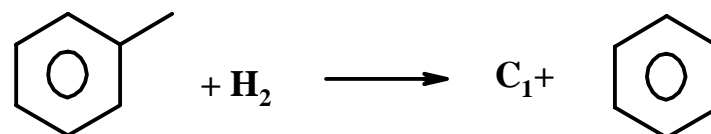

A KATALITIKUS BENZINREFORMÁLÁS MELLÉKREAKCIÓK I.

Hidrokrakkolás

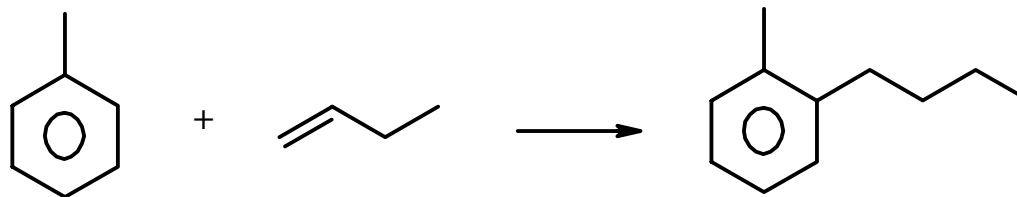

Hidrodezalkilezés

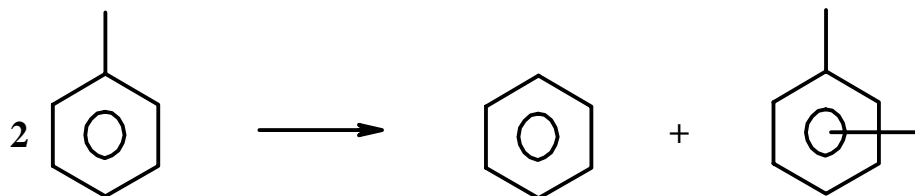

A KATALITIKUS BENZINREFORMÁLÁS MELLÉKREAKCIÓK II.

Alkilezés

Diszproporcionálódás

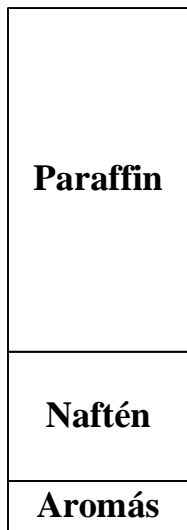

Kokszképződés

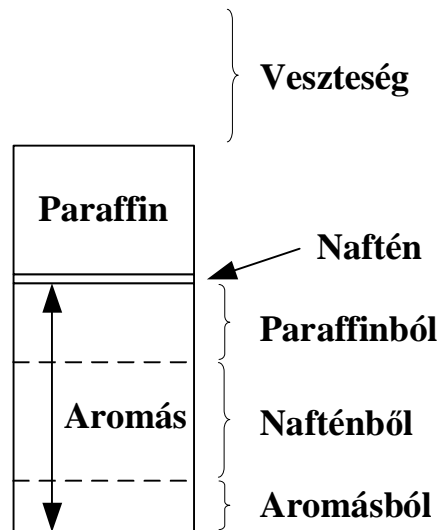

TÉRFOGAT-HOZAM ÖSSZEFÜGGÉS ALAKULÁSA A KATALITIKUS BENZINREFORMÁLÁSKOR (HAGYOMÁNYOS ELJÁRÁS)

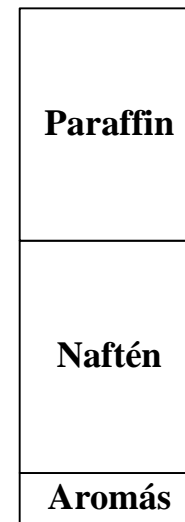
Kis naftén-tartalmú alapanyag

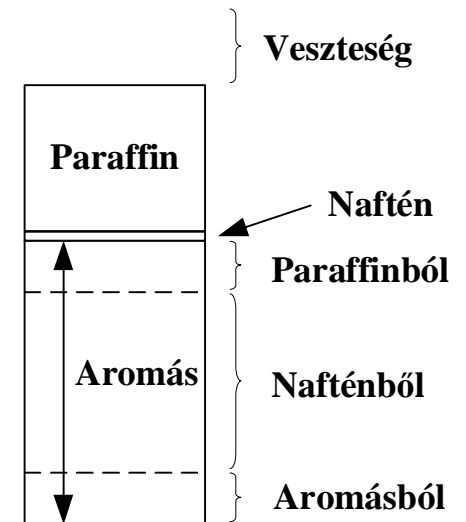
Reformátum

Nagy naftén-tartalmú alapanyag

Reformátum

A BENZINREFORMÁLÁS KATALIZÁTORAI

Megnevezés	Relatív aktivitás
Króm-oxid	1
Molibdén-oxid	10
Pt/Al₂O₃/Cl (1953) (Cl: 0,8-1,3%)	100
Többfémű (1967) (Pt: 0,2-0,75%- és Re, Sn, Ir, Ge, Rh: 0,01-től 0,3-0,5%-ig)	Stabilabb és szelektívebb

MŰVELETI PARAMÉTEREK

- **HŐMÉRSÉKLET: 480 – 520 °C**
- **NYOMÁS: 5 – 20 bar**
- **FOLYADÉKTERHELÉS: 1,5 – 3,0 m³/m³h**
- **H₂/szénhidrogén arány: 5:1 – 12:1 mólarány**

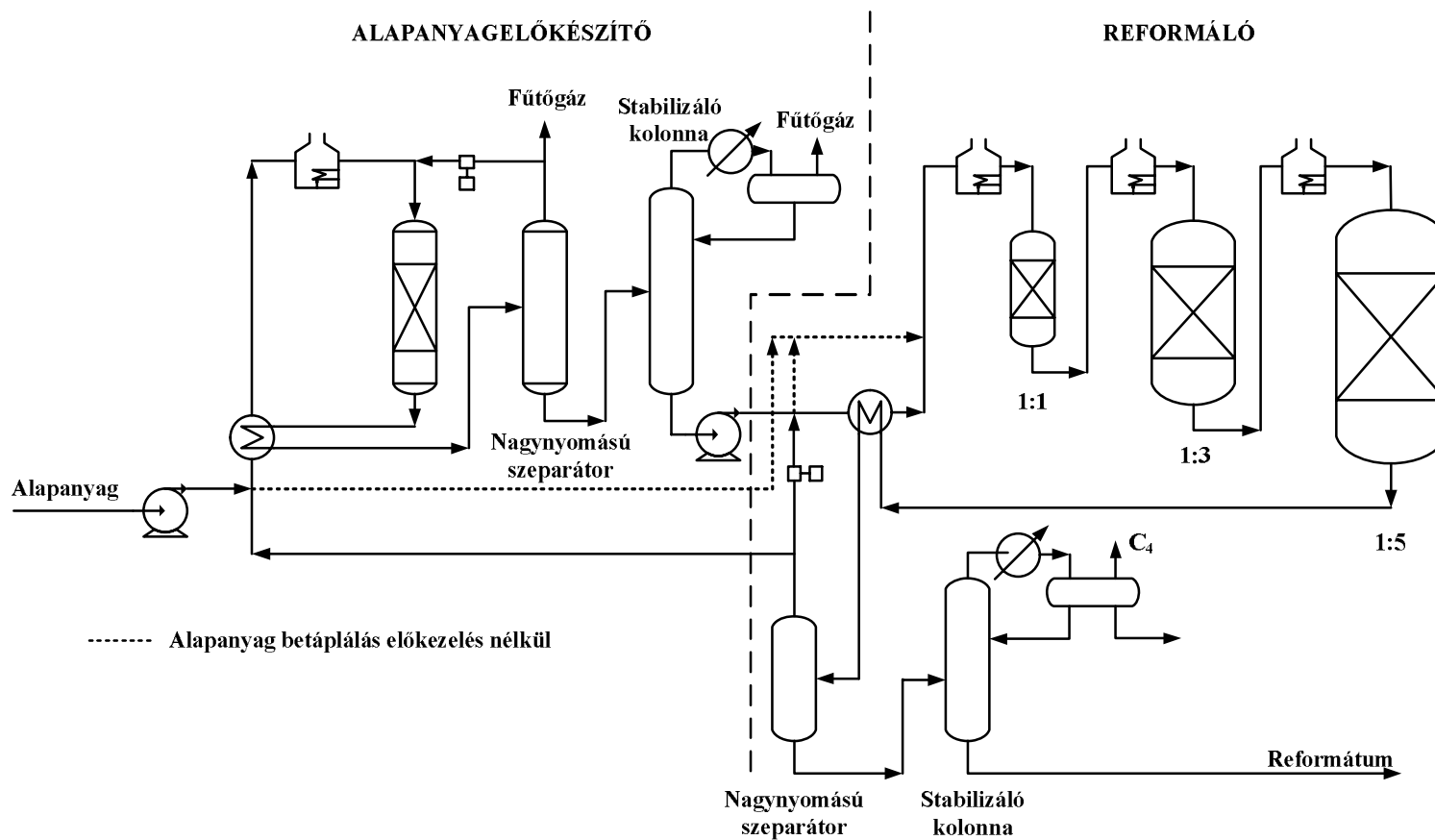

A BENZINREFORMÁLÁS IPARI MEGVALÓSÍTÁSA

- **Reaktorok**
  - n **száma: 3-5**
  - n **állóágysak**
(radiális - kisebb nyomásesés - vagy axiális
átáramlással)
  - n **szerkezeti anyag:**
    - **redukáló és oxidáló atmoszférának is ellenálló**
    - **hőmérséklet: 550°C - ig**
    - **nyomás: 5-25(35) bar**

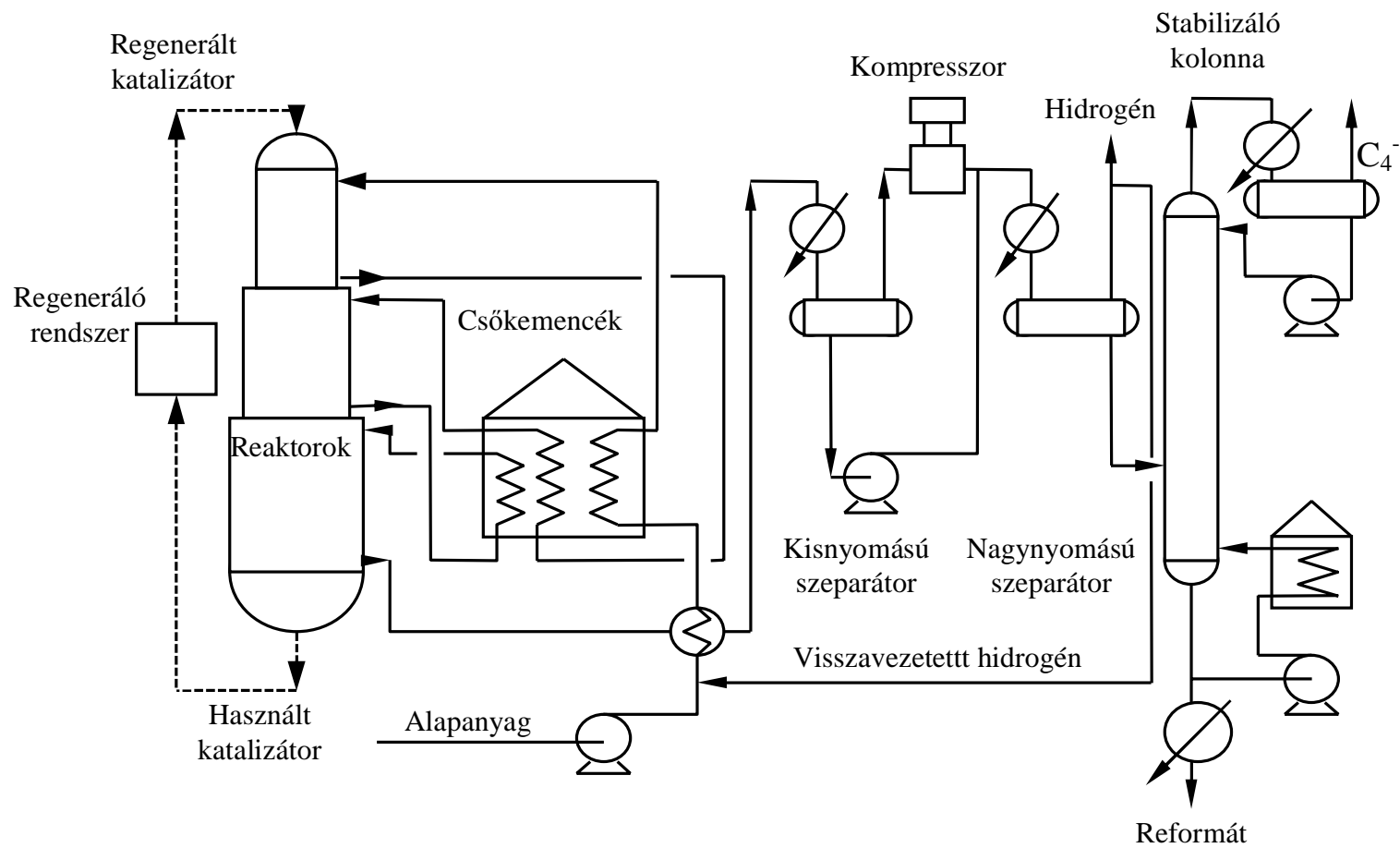

HAGYOMÁNYOS BENZINREFORMÁLÓ ELJÁRÁS ELVI VÁZLATA

KATALITIKUS BENZINREFORMÁLÁS FOLYAMATOS KATALIZÁTOR REGENERÁLÁSSAL

A BENZINREFORMÁLÁS TERMÉKEINEK HOZAMAI ÉS MINŐSÉGI JELLEMZŐI

Termékek	Hozam, %	Jellemzők
Hidrogéndús gáz	7-10	Hidrogénkoncentráció: 60-80 tf%
Fűtőgáz (C ₁ -C ₂)	1-3	
Propán	3-5	
Butánok	5-8	kb. 50% i-bután
Reformátum	74-84	KOSZ: 97-101 MOSZ: 86-88 Végforráspont: 20-30°C- kal nagyobb az alapanyagénál Aromástartalom >60% Sűrűség: 0,760-0,790 cm ³

REFORMÁTUMOK AROMÁS (BENZOL) TARTALMÁNAK CSÖKKENTÉSI LEHETŐSÉGEI

- **Benzinreformálás előtt és alatt**
  - n Alapanyag forrásponthatárok (pl. benzol- és toluol elővegyületei)
  - n Katalizátor összetétel
  - n Műveleti paraméterek

- **Benzinreformálás után**
  - n Frakcionálás (könnyű/nehéz reformátum)

KÖNNYŰ REFORMÁTUM BENZOLTARTALMÁNAK CSÖKKENTÉSE

- **extrakció**
- **alkilezés propilénnel**
- **hidrogénezés („ördögi kör”)**
- **hidrogénezés + izomerizáció**
- **benzoltelítő izomerizálás (telítés és izomerizáció egylépésben)**

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!
